

Boronów
(Woj. Śląskie)

**Kościół pw.
NMP Królowej Różańca Świętego**
(o [obiekcie](#))

Historia Kościoła w Boronowie

Zabytkowy kościół boronowski pod wezwaniem Matki Boskiej Różańcowej został wybudowany z drewna sosnowego w r. 1611 na co wskazują cyfry jarusa-
wane na jednej z belek za głównym ołtarzem. Ośmioboczną wieżę wybudowano w ro-
ku 1616, a przedsianek (babinik) dopiero w r. 1811. W r. 1804 ks. kurafus Jerzy Bierman
wybudował pod kaplicą świątyni krypkę, w której został pochowany wraz ze swoim
następcą ks. kurafusem Janem Kutym (+1810). W r. 1947 zostały położone pod kościół
nowe, wyższe i silniejsze fundamenty. Fundatorem kościoła był hrabia Andrzej
Dzierżanowski.

Kościół posiada 5 ołtarzy. Ołtarz główny jest najstarszy i najcenniejszy sięgający począt-
ków XVII w. Nieco później powstały ołtarze boczne M. B. Niepokalanej (r. 1659) i świątyni.
Ołtarz boczny św. Mikołaja i Judy Tadeusza został ufundowany w r. 1751 staraniem
ks. kurafusa Jana Smolki, którego wó własnego życzenia pochowano pod bramą
wejściową. W tym samym czasie powstał 4-ty ołtarz boczny - czterech Janów
(św. Jan Nepomucen, św. Jan Sarkander, św. Jan Chrzciciel i św. Jan Ewangelista)
Najcenniejszym zabytkiem kościoła jest 15 teraform różańcowych, które dawniej
noszono w czasie procesji. Na szczególną uwagę zasługują stalle (fachu) w prze-
dzie kościoła, żelazna krowa wraz z krucyfiksem nad nią wiszącym.

Zapisów archiwalnych wynika, że kościół został pierwotnie wybudowany
jako kościół zakonny (O. O. Dominikanie), na co wskazują stalle. W r. 1760 dopiero za-
stała utworzona samodzielna placówka duszpasterska. Liczyła ona wówczas 416
dusz. Samodzielna parafia stała się Baranów w r. 1868. Ścienne malowidła w ko-
ściele pochodzące z końca XVIII w. odnowiono w r. 1950. W r. 1972 przeprowadzono
kapitałny remont dachu i strachu kościoła. W latach 1997-1999 wykonano remo-
nt wieży, renowację dachów kościoła i bramy wejściowej.

Baranów, styczeń 2000 r.

KOŚCIÓŁ p.w. N.M.P Królowej Różańca Świętego

Pierwszy kościół został w Boronowie zbudowany w roku 1291, w miejscu wczesnośredniowiecznego grodziska. Jak podają stare kroniki parafialne, ów legendarny kościółek spłonął sto lat później, od uderzenia pioruna.

W tym samym miejscu wzniesiono w roku 1611 aktualny kościół. Jego fundatorem był ówczesny właściciel tutejszej okolicy, hrabia Andrzej Dzierżanowski. Pierwotnie Kościół był pod wezwaniem św. Andrzeja – Apostoła, a od pierwszej połowy XVIII wieku jego patronką jest Matka Boska Różańcowa.

„Do roku 1716 okolice Boronowa należały do parafii lubszeckiej i biskupstwa krakowskiego, później do diecezji wrocławskiej. W tym samym roku została w Boronowie ustanowiona samodzielna placówka duszpasterska (kuracja).

Przez pierwsze dwa stulecia tutejszym kościołem opiekowali się zakonnicy, najpierw krakowscy Franciszkanie, potem Dominikanie z Bytomia oraz Franciszkanie z Góry św. Anny. W roku 1755 Dominikanie założyli w Boronowie sławne w całym regionie Bractwo Różańcowe, do którego należeli wierni z wielu miast i wsi, z terenu diecezji wrocławskiej i krakowskiej.

W roku 1868 dekretem biskupa wrocławskiego erygowana została boronowska parafia.

Kościół boronowski jest jedną z pereł starego, drewnianego budownictwa sakralnego. Odznacza się szeregiem ciekawych i rzadko stosowanych rozwiązań architektonicznych.

Był pierwszym kościołem na Śląsku zbudowanym na planie równoramiennego krzyża greckiego. Oprócz nawy głównej posiada on również nawę poprzeczną. Zrąb kościoła jest jednoczęściowy, nawa główna i prezbiterium stanowią jedną całość i pokryte są wspólnym dachem siodłowym. Cechą tą kościół różni się od wiekszości starych kościołów śląskich i upodabnia się do wzorów małopolskich. Jego korpus posiada konstrukcję zrębową, osadzoną na cokółkowym, kamiennym podmurowaniu. Ściany są wykonane z sosnowych belek, ciasnanych ręcznie. Dwadzieściośmetrowa, ośmiościenna wieża przykryta jest strzelistym dachem namiotowym. Dachy i ściany kościoła pobite są gośćmi. Do świątyni prowadzi trzy wejścia. Od zgięcia ulicy kościół jest odgródzony drewnianym parkanem z charakterystyczną bramką o konstrukcji słupowej.

Bogate wnętrze kościoła wyposażone jest w autentyczne, XVII i XVIII – wieczne elementy architektoniczno – zdobnicze, wykonane w stylu późnego renesansu i baroku. Na szczególną uwagę zasługują kunszownie zdobione ołtarze (jest ich pięć), portale, stalle z baldachimami, feretrony procesyjne Bractwa Różańcowego i boazeria w prezbiterium. Niektóre z nich są berceznymi unikatami dawnej sztuki sakralnej.

Kościół przetrwał niejedną zawieruchę dziejową. Długo o niego liczne pokolenia parafian, dzięki temu mimo swego sędziewego wieku jest on nadal jednym z najlepiej zachowanych tego typu starych obiektów na G. Śląska.

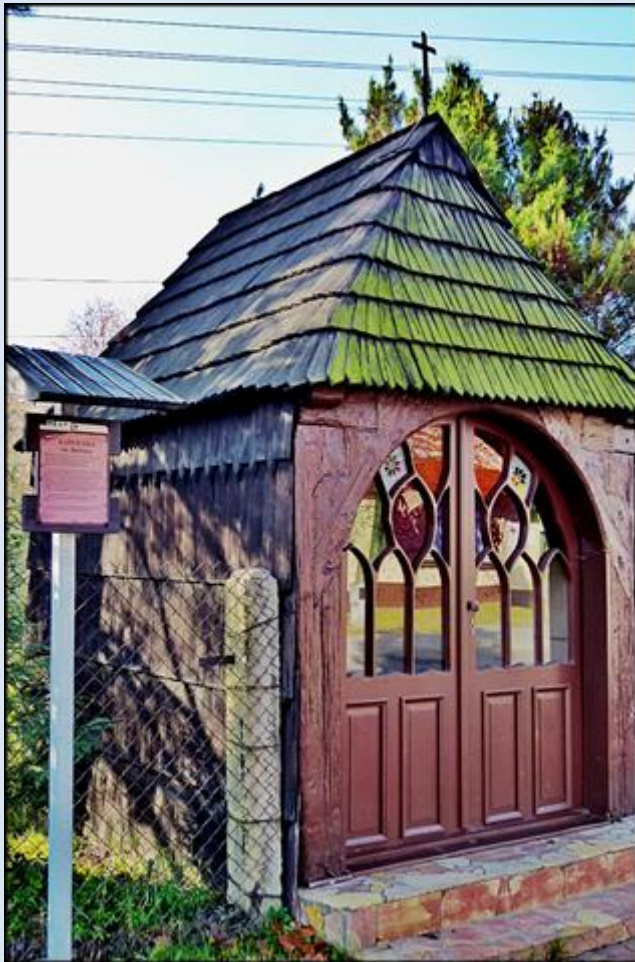

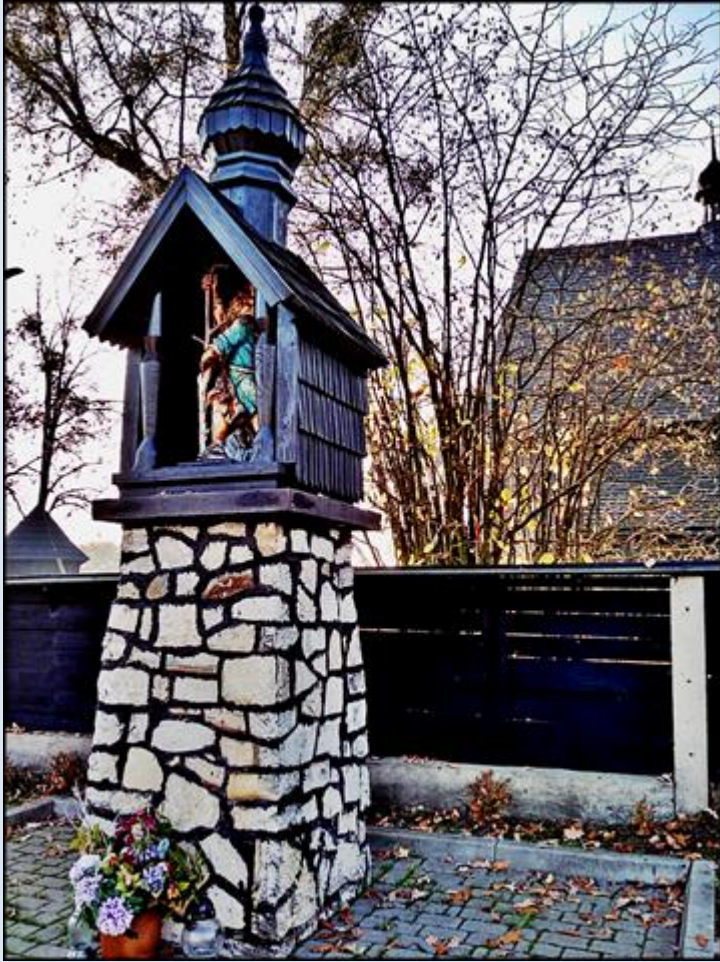

zdjęcia: Jan Nitecki

Damian Gołabek

KOŚCIÓŁ I PARAFIA
N.M.P. Królowej Różańca Świętego
W BORONOWIE

zdjęcie: Jan Nitecki (dolożono 19.02.2020)